

LESDOELEN

De leerlingen kunnen in duo's of individueel beschrijven wat ze zien op een foto en bespreken waarom ze die foto genomen/gekozen hebben. Ze formuleren zelf een verhaal, maar luisteren ook naar elkaars verhaal bij een foto/afbeelding. Daarbij denken ze na over het taalsysteem.

Leerplandoelen:

- De leerlingen spreken en schrijven doelgericht in eenvoudige communicatieve situaties. We houden daarbij rekening met de minimumvereisten: variatie aan tekstsoorten; concrete inhoud; register; uitspraak, woordkeuze, zinsbouw, spelling en/of lichaamstaal staan het overbrengen van de boodschap niet in de weg; eenvoudige tekststructuur; redelijk herkenbare samenhang; frequente woorden.
- Inzicht in taalgebruik en taalsysteem, ter ondersteuning van communicatieve handelingen. Eenvoudige inzichten in taal ondersteunen de groei van taalvaardigheid.

SITES, BENODIGDHEDEN EN MATERIALEN

- De laatste foto of afbeelding in de smartphone van iedere leerling OF relevante afbeeldingen door de leraar uitgezocht
- Eventuele spreek- en schrijfkaders: 'Hoe maak ik een goede zin?' - 'Enkelvoudige of samengestelde zin?' - 'Onderschikking of nevenschikking?' - 'Wat is een beschrijving?'

BEGINFASE VAN DE LES

Je toont de foto die je het laatst hebt genomen en vertelt er kort iets over. De woorden die relevant zijn voor de beschrijving (zelfstandige naamwoorden, bijvoeglijke naamwoorden, voorzetsels, werkwoorden, plaatsbepalingen, tijdsbepalingen, ...) komen ter ondersteuning aan het bord, bijvoorbeeld d.m.v. een woordenwolk. Daarna maak je met deze woorden een enkelvoudige zin over de foto. Nu is het aan de leerlingen. Laat hen (samen) een enkelvoudige zin formuleren over jouw foto. Eindig de beginfase van de les door elke leerling een eigen recente foto van hun smartphone te laten kiezen. In duo's beschrijven ze waar en wanneer ze hem namen en ze formuleren minstens één enkelvoudige zin met een gelijkaardige opbouw (onderwerp + persoonsvorm + aanvulling).

MIDDENFASE VAN DE LES

Hierop volgt de middenfase van de les waarin je de enkelvoudige zinnen van de leerlingen gebruikt om woordsoorten en zinsdelen te benoemen (zelfstandig naamwoord, bijvoeglijk naamwoord, werkwoord, lidwoord, ...) Je kan hierbij ook de sleutelvragen aanbrengen voor het vinden van zinsdelen: 'Over wie wordt iets gezegd?/Wie doet iets?' (onderwerp) - 'Wat is het werkwoord dat bij het onderwerp hoort?' (persoonsvorm). Daarnaast kan je ook aandacht besteden aan de zinsdelen die meer informatie geven over waar ('in het park') en wanneer ('gisteren') die foto werd genomen. Zo ondersteun je hen bij het bouwen van zinnen en geef je inzicht in zinsdelen.

In de volgende stap illustreer je hoe je twee enkelvoudige zinnen met elkaar kunt combineren tot een samengestelde zin (ondergeschikt of nevenschikt). Gebruik hiervoor opnieuw jouw foto en de foto's van de leerlingen. De kernvraag is nu: 'Waarom nam je deze foto?' Leg daarbij ook uit waarom we samengestelde zinnen gebruiken. Werk op dezelfde manier: eerst toon jij voor hoe het moet, daarna doen de leerlingen hetzelfde voor hun eigen foto, eventueel met behulp van schrijfkaders als ondersteuning. Je kan hier ook expliciet aandacht spenderen aan de bijvoeglijke naamwoorden als 'hoe-woorden' om emoties uit te drukken. Geef eventueel schrijfkaders als: Ik vind deze foto [hoe-woord] omdat [...].

Nadien kunnen ze ook nog een antwoord formuleren op de vraag: 'Welk gevoel heb je bij de foto?' Uiteindelijk ordenen ze hun enkelvoudige en samengestelde zinnen tot een kort verhaal. Ze houden rekening met een eenvoudige, herkenbare structuur en samenhang door bv. de voegwoorden 'en', 'maar' of 'omdat' te gebruiken.

EINDFASE VAN DE LES

In de eindfase van de les kunnen de leerlingen individueel in een carrouselstelsel telkens aan een andere klasgenoot het verhaal vertellen dat zij schreven over hun foto. Nadien kan je als 'controle van begrip' vragen stellen bij de voorstellingen: 'Kon je goed verstaan waar en wanneer de foto genomen is?' of 'Begreep je waarom de foto belangrijk is?'

De inspiratiefiche is uiteraard geen afgewerkte les. De vragen hieronder helpen je om vanuit deze inspiratiefiche een les te ontwerpen voor jouw leerlingen volgens de principes van effectieve didactiek.

VOORBEREIDING

DOELGERICHT WERKEN

- Wat wil je dat er blijft plakken bij je leerlingen na deze les?
- Aan welke leerplandoelen werk je?
- Hoe kadert het lesdoel binnen een groter geheel?

BEGINSITUATIE

- Welke voorkennis hebben je leerlingen?
- Wat deden de leerlingen al rond die vaardigheid of dat thema?

ORGANISATIE

Welke materialen/lokaalopstelling/groepsindeling ... heb je nodig?

BEGINFASE

DOEL

- Hoe zorg ik dat het lesdoel en de succescriteria duidelijk zijn voor de leerlingen?
- Zien leerlingen de integratie van dit doel in het grotere geheel?

VOORKENNIS

- Hoe roep je voorkennis op bij alle leerlingen?
- Welke acties onderneem je voor leerlingen met minder voorkennis?
- Gebruiken je leerlingen eerder geleerde strategieën?

MOTIVATIE

- Hoe motiveer je je leerlingen voor je les?
- Hoe motiveer je je leerlingen om hun grenzen te verleggen?
- Krijgen je leerlingen keuzes en verantwoordelijkheid (voor hun leerproces)?

MIDDENFASE

INSTRUCTIE / PROBLEEMSTELLING

- Met welke voorbeelden verduidelijk je je instructies?
- Hoe verduidelijk je moeilijke begrippen waarvan je wilt dat leerlingen ze kennen?

BEGELEID INOEFENEN: STRATEGIEËN INOEFENEN / MODELING

- Hoe model je de aanpak voor opdrachten? En hoe bouw je die ondersteuning af?
- Wat doe je voor leerlingen die de strategieën nog niet zelfstandig toepassen?
- Welke ondersteuning bied je aan leerlingen met taalmoeilijkheden?

ACTIVEREN EN INTERACTIE STIMULEREN

- Hoe zorg je dat zoveel mogelijk leerlingen tegelijkertijd actief leren?
- Hoe bevorder je interactie tijdens de les?

CONTROLE VAN BEGRIP

Welke korte checks voorzie je om na te gaan of de leerlingen de geziene leerstof beheersen?

EINDFASE

- Hoe krijgen je leerlingen zicht op hun groei?
- Hoe kunnen je leerlingen aantonen dat ze de doelen bereikt hebben?
- Wanneer en hoe bouw je verder op deze les?